

A 2024. MÁSODIK FÉLÉVI MAGYAR UNIÓS ELNÖKSÉG OPERATÍV LEBONYOLÍTÁSA

BEVEZETÉS

Hazánk 2011 után a 2024. július 1-jétől december 31-ig tartó időszakban második alkalommal látta el az Európai Unió Tanácsának elnökségével járó feladatokat. Minden soros elnökség jelentős tartalmi, szervezési, szervezeti, humánpolitikai és költségvetési előkészületeket igényel, ezért az uniós tagállamok általában már két-három évvel az elnökségi időszak előtt megkezdik a felkészülést. Magyarország Kormánya ezt a gyakorlatot követve 2022 nyarán, az Igazságügyi Minisztérium szervezeti keretei között kezdte meg a magyar elnökségre történő felkészülését.

INTÉZMÉNYI STRUKTÚRA

Az intézményi struktúra kialakítása részeként az a megtiszteltetés ért, hogy a kormány 1553/2022. (XI. 21.) számú határozatával a 2022. november 22-től 2025. március 31-ig terjedő időszakra az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnöksége operatív feladatainak előkészítéséért és lebonyolításáért felelős kormánybiztosnak nevezett ki.¹ Az előkészítés szakaszának újabb fontos fejezete volt, amikor 2023. március 11-én az Igazságügyi Minisztérium szervezeti egységeként létrejött az Európai Unió Tanácsa Magyar Elnökségének Operatív Feladataiért Felelős Helyettes Államtitkárság.²

A felkészülés minél hatékonyabb koordinálása érdekében 2023 januárjától egészen 2023 őszéig magas szintű megbeszélésekre – úgynevezett *stock-taking* – került sor az elnökség lebonyolításáért felelős Igazságügyi Minisztérium EU-elnökségi

¹ 1553/2022. (XI. 21.) Korm. határozat az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnöksége operatív feladatainak előkészítéséért és lebonyolításáért felelős kormánybiztos ki nevezéséről és feladatairól.

² 2/2023. (III. 10.) IM utasítás az Igazságügyi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2022. (VI. 11.) IM utasítás módosításáról.

feladatokért felelős szervezeti egységei, valamint az elnökség operatív feladatainak előkészítéséért és lebonyolításáért felelős kormánybiztos részvételével.

Az Európai Unió Ügyek Minisztériuma 2023. augusztus 1-jei megalakulásával³ a minisztériumhoz került az uniós elnökség szervezése. Az ezzel kapcsolatos operatív feladatokért az Európai Unió Tanácsa Magyar Elnökségének Operatív Feladataiért Felelős Helyettes Államtitkárság felelt, amelynek irányítása alá tartozott az Elnökségi Kommunikációs és Informatikai Főosztály, az Elnökségi Rendezvényszervezési és Protokoll Főosztály, valamint az Elnökségi Gazdálkodási, Jogi és Beszerzési Főosztály.⁴

A létrejöttkor még csak ötfős helyettes államtitkárság létszáma a magyar elnökség kezdetére – a feladatok számának növekedésével arányosan – fokozatosan 33 főre nőtt. A magyar elnökségi félév során legnagyobb létszámban 42 fő dolgozott egyszerre a helyettes államtitkárságon. Egy teljesen új szervezeti egység felépítése, a megfelelő munkatársak – a feladat projektjellege miatt – határozott idejű munkavégzésre történő megtalálása nagy kihívásnak bizonyult, tekintettel arra, hogy elsősorban olyan kollégákra volt szükség, akik tapasztaltak a rendezvényszervezés területén, magas szintű nyelvi készségekkel rendelkeznek, és nemzetközi közegben is szereztek már jártasságot.

EGYSZERŰEN, GYAKORLATIASAN, KÖLTSÉGTAKARÉKOSAN,
DE HATÉKONYAN ÉS JÓL STRUKTURÁLTAN

Magyarország Kormánya a magyar uniós elnökség szervezése és lebonyolítása során egyaránt kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a folyamatok minél egyszerűbben, gyakorlatiasabban, valamint költségtakarékosabban, viszont hatékonyan és jól strukturáltan történjenek. Az elnökségi események lebonyolításához két fő rendezvényhelyszínt, a Várkert Bazárt és a Bálnát használtuk, a két nagy csúcstalálkozót, az Európai Politikai Közösség és az Európai Tanács informális ülését pedig a Puskás Arénában rendeztük meg, ezzel biztosítva a költségek optimalizálását és a logisztika hatékonyságát.

Az adminisztratív folyamatok egyszerűsítése érdekében az uniós elnökségek során a tagállamok részéről már évek óta használt és bevált, az uniós intézmények által is ismert és elterjedt Novento platformot választottuk az akkreditációhoz. Hasonló

³ 2023. évi LIV. törvény a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvény módosításáról.

⁴ 2/2023. (VIII. 9.) EUM utasítás az Európai Unió Ügyek Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról.

megfontolásból az Európai Bizottság Tolmácsolási Főigazgatóságának szolgáltatásait vettük igénybe az egyes elnökségi rendezvényeken. A 2011-es elnökséggel ellentétben ezúttal kizárólag Brüsszelben szerveztünk kulturális eseményeket, összesen kilenc alkalommal. A budapesti lakosok mindennapi életére gyakorolt negatív hatások minimalizálása érdekében a magyar elnökség csak kivételes esetekben biztosított transzfert a szakértői szintű találkozókhoz.

RENDEZVÉNYHELYSZÍNEK, T1 ELNÖKSÉGI TERMINÁL

A hazánk 2024. második félévi elnöksége idején sorra kerülő rendezvények jelentős többségét Budapesten valósítottuk meg. Az első, 2011-es elnökségünk óta több kiemelkedő beruházás valósult meg Budapesten, célunk pedig az volt, hogy az elnökséget ezeken a helyszíneken bonyolítsuk le, egyszerre megmutatva a nagyvilágnak az elmúlt időszak fejlesztéseit, valamint méltó környezetet biztosítsunk a Magyarországra érkező külföldi delegációknak.

Olyan központi elnökségi helyszíncsoportot kerestünk, amely teljesíti a legmagasabb szintű protokolláris követelményeket, miközben megfelel a biztonsági és közlekedési igényeknek, valamint az akadálymentesítéssel kapcsolatos elvárásoknak is. Fontos szempontként vettük figyelembe az egyes tanácsi formációk üléseinek megrendezése során kialakult hagyományokat és szokásokat, valamint a költséghatékonyságot: már meglévő, épített infrastruktúrával rendelkező helyszíneket kerestünk, illetve ösztönöztük a minisztériumokat saját létesítményeik igénybevételére. A helyszínválasztás további fontos szempontja volt a konferenciahelyszín és a programok közötti földrajzi közelség és a delegációk programpontokhoz közeli elszállásolása annak érdekében, hogy mozgatásuk a lehető legkisebb mértékben zavarja meg a főváros közlekedését.

Az elnökség központi helyszínének a Várkert Bazárt jelöltük ki, amely maximálisan beváltotta a hozzá fűzött reményeket; a félév 137 aktív napján 54 eseménynek adott otthont. A Várkert Bazár elnökségi helyszíneként történő bármilyen jellegű váratlan ellehetetlenülése – például elháríthatatlan műszaki hiba, beázás, közlekedési infrastruktúra meghibásodása – esetére alternatív „főhelyszíneként” a Bálna rendezvényközpontot jelöltük ki. A legforgalmasabb helyszínek között szerepelt még a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Zene Háza.

Szimbolikus helyszín volt az Európai Politikai Közösség ötödik csúcstalálkozójának, valamint az Európai Tanács informális ülésének helyet adó Puskás Aréna, ami remek választásnak bizonyult. Az Aréna megfelelő számú és méretű helyiségeinek köszönhetően kiválóan alkalmas volt a nagyszámú résztvevő és közreműködő

jelenlétével megvalósuló, a biztonsági szempontok kiemelt figyelembevételét követelő események lebonyolítására.

A miniszteri informális ülésekre, az egyéb kiemelt eseményekre és a csúcstalálkozókra repülőgéppel érkező utasok fogadását és transzfereinek szervezését a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér I. Terminálján (T1 Elnökségi Terminál) keresztül bonyolítottuk. Az épület bel- és külterét 2024 tavaszán felújítottuk, a belső tereket a várható utasforgalom kezelésére alkalmas módon rendeztük be és szereltük fel, biztosítottuk a szükséges személyi állományt, valamint üzembe állítottuk a földi kiszolgálói infrastruktúrát. A T1 Elnökségi Terminál a félév során 20 esemény 517 érkező és 21 esemény 538 távozó delegációját szolgálta ki. A terminál 46 működési napon keresztül tartott nyitva, ezalatt 3769 – érkező és távozó – utast kezelte.

Az uniós elnökség 173 hivatalos hazai eseményét összesen 120 különböző helyszínen valósítottuk meg országszerte: konferenciaközpontokban, éttermekben, egyetemeken, kulturális intézményekben, szállodákban, szakmai programokhoz kapcsolódó telephelyeken vagy idegenforgalmi látványosságnak minősülő külső helyszíneken. Az elnökség deklaráltan Budapest-központú volt, viszont 34 eseményhez kapcsolódott Budapesten kívüli programelem is.

BIZTONSÁG

A zavartalan és biztonságos lebonyolítás érdekében a kormány az 1433/2023. (X. 6.) határozatában az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségével összefüggő eseményeket kiemelt fontosságú rendezvénné nyilvánította.⁵ A jogszabály szerint az operatív feladatok előkészítéséért és lebonyolításáért felelős kormánybiztosként a rendezvények biztosítását az illetékes miniszterekkel – belügyminiszter, honvédelmi miniszter, energiaügyi miniszter, Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter –, valamint a szervezést a Nemzeti Rendezvényszervező Ügynökséggel együttműködve láttuk el. Az elnökséghez kapcsolódó programok biztosításában a Magyar Honvédség, a Rendőrség, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, a Terrorelhárítási Központ és a Nemzeti Védelmi Szolgálat vett részt. A rendezvények egészségügyi biztosítását a belügyminiszterhez tartozó egészségügyi szervek végezték. A biztonságos lebonyolításban a fentiekén kívül a HungaroMet Magyar Meteorológiai Szolgáltató Nonprofit Zrt., a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat és az Alkotmányvédelmi Hivatal is közreműködött.

⁵ 433/2023. (X. 6.) Korm. határozat az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségével összefüggő események kiemelt fontosságú rendezvénné nyilvánításáról és egyéb szükséges intézkedésekről.

A fent említett szervezetek által alkotott Operatív Törzs már korábban is jól bevált rendszer szerint dolgozott, ami az utóbbi több mint tíz évben hozzájárult ahhoz, hogy biztonságosan, jelentősebb fennakadások nélkül tudtuk megszervezni és lebonyolítani a nemzeti ünnepeinkhez (március 15., az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emléknapja, augusztus 20., az államalapítás és az államalapító Szent István király emléknapja, valamint október 23., az 1956-os forradalom és szabadságharc emléknapja), illetve egyéb emléknapjainkhoz kapcsolódó programokat.

A magyar uniós elnökség szervezési, logisztikai és biztosítási feladataira való felkészüléshez rendkívül értékes tapasztalatokat szerezhettünk 2023 augusztusában. Ekkor részben párhuzamosan zajlottak az atlétikai világbajnokság versenyei és a Szent István-nap programjai, emellett Orbán Viktor miniszterelnök több kiemelt vendéget – mások mellett a török és a szerb elnököt, a katari emírt, valamint több közép-ázsiai ország vezetőjét – látott vendégül Budapesten. Az érintett állami szervezetek, a világbajnokság szervezői és az egyéb közreműködő szervezetek kiváló együttműködésének köszönhetően mindhárom esetben, fennakadások nélkül zajlott. Magyarország akkor is megmutatta, hogy még ilyen jelentős és bonyolult szervezési, logisztikai és biztosítási feladatok megoldására is képes – és ez volt a célunk 2024 második félévében is.

A felkészülési időszakban az uniós elnökség ideje alatt megrendezett állam- és kormányfői, miniszteri és államtitkári szintű informális tanácsuléseket rendőrségi biztosítási szempontból négy kategóriába soroltuk: kiemelt védett kategória (két esemény), védett kategória (19 esemény), államtitkári delegációs szint és szakértői delegációs szint (összesen 159 esemény).

Az EU-elnökséggel összefüggő eseményekkel kapcsolatos rendezvénybiztosítási és személyvédelmi feladatok koordinációja érdekében, valamint a nemzetközileg védett delegációk biztonsági fokozatainak megállapítására a Terrorelhárítási Központ (TEK) és a Rendőrség közösen Személyvédelmi Koordinációs Központot működtetett.⁶ Az elnökségi rendezvényekhez kapcsolódó személyvédelmi feladatokat a TEK és a Készenléti Rendőrség Személy- és Objektumvédelmi Igazgatósága hajtotta végre.

A programhelyszínek és szálláshelyszínek biztosítási feladatait, illetve a közlekedésrendészeti intézkedések bevezetését, valamint a nemzetközileg védett delegációk oszlopvezetési feladatait az Országos Rendőr-főkapitányság és a Budapesti Rendőr-főkapitányság koordinálta. A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérrel kapcsolatos rendészeti feladatokat a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság hangolta össze.

⁶ 6/2024. (III. 14.) BM utasítás az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségével összefüggő rendezvénybiztosítási és személyvédelmi feladatok rendőrség általi ellátásának rendjéről.

A 2024. november 7-én és 8-án a Puskás Arénában megrendezett Európai Politikai Közösség csúcstalálkozójának és az Európai Tanács informális ülésének biztosításában összesen 3649 rendőr vett részt. A személyvédelmi biztosítást mindkét eseményen a TEK és a Készenléti Rendőrség végezte, 689 fő ügyelt a 40 védett személy biztonságára.

A félév során az elnökséggel kapcsolatos feladatokban összességében 2600 járművel 9 ezer fő vett részt a Rendőrség állományából, akik 700 rendőri felvezetést hajtottak végre bármiféle incidens vagy baleset nélkül.

MEGHÍVÓK, GYAKORLATI INFORMÁCIÓKAT TARTALMAZÓ TÁJÉKOZTATÓK (PIN), RÉSZTVEVŐK

Hat hónap alatt 173 esemény lebonyolítása egy jól átgondolt és előre kidolgozott rutinra támaszkodva nem tűnik megvalósíthatatlannak – még akkor sem, ha bizonyos események megrendezésére azonos napon, különböző helyszíneken kerül sor. A protokoll, biztonság, transzfer, időbeosztás és a hasonló rendezvények szokásai tekintetében olyan rendszert alakítottunk ki, amelyet valamennyi esemény megszervezése során alkalmaztunk.

Eseményeinknek a rendezvényszervező mellett minden esetben protokoll- és szakmai felelőse is volt. A vendégek listáját a szakmai szempontból felelős minisztérium állította össze a tanácskozáson tárgyalt témák szerint. Eseményeink átlagosan másfél-két naposak voltak, és több témát érintettek a rendezvény tárgyát adó fő téma mellett. Ennek megfelelően voltak olyan esetek, amikor egyik napról a másikra, vagy akár egy adott napon belül is váltották egymást a vendégek.

Vendégeink elsősorban az Európai Unió tagországaiból érkeztek, hozzájuk csatlakoztak a meghívott intézmények képviselői, illetve a tagjelölt országok és/vagy az Európai Gazdasági Térség országainak képviselői. Meghatározó, magyar szempontból kiemelt témák esetén meghívtuk a téma hazai szereplőit is, többek között egyetemektől, szakmai vagy civil szervezetektől.

A szaktárca legalább hatvan nappal a rendezvény nap előtt küldte ki az eseményre szóló első dátumjelzéseket (*save the date*), ezt követte legkésőbb az esemény előtti harmincadik napon a hivatalos meghívó küldése. A meghívott országoknak ezzel elegendő idő állt rendelkezésre szállásfoglalásra, utazásuk megszervezésére és a felkészülésre. Visszajelzéseiket – főszabályként – az esemény előtti tizedik napig fogadtuk.

A meghívó mellett vendégeinknek lehetőséget biztosítottunk arra is, hogy alaposan felkészülhessenek az előttük álló utazásra és rendezvényre, amihez gyakorlati információkat tartalmazó tájékoztatót (*Practical Information Note – PIN*) állítottunk

össze számukra. A PIN-t – a szükséges információk rendelkezésre állásának függvényében – az esemény előtt húsz-harminc nappal küldtük ki a meghívottaknak. Fontosnak tartottuk, hogy a PIN-ek kitérjenek a rendezvényeknek és gálavacsoráknak helyet adó magyar épületek bemutatására, így lehetőségünk volt épített örökségünk megismertetésére is.

A vendégek a regisztrációs rendszerben (Novento) már a meghívó kiküldésekor meg tudták kezdeni a regisztrációt. A regisztrációs felület lehetőséget biztosított az egyes programelemekre történő külön regisztrációra; ez segítette a helyszínen dolgozó rendezvényszervező kollégákat abban, hogy mindig naprakész információval rendelkezzenek az egyes programpontokon részt vevő vendégek számáról.

KOMMUNIKÁCIÓ, SAJTÓ- ÉS MÉDIAKEZELÉS

A kommunikációs stratégiánk fókuszába azt helyeztük, hogy az Európai Unió kapcsán érdekelt hazai és nemzetközi feleket egyaránt hatékonyan elérjük és bevonjuk. Célcsoportként jelöltük meg az EU döntéshozóit és közvetlen környezetüket, az EU intézményeit, valamint a szélesebb közvéleményt, beleértve a magyar és európai polgárokat is. A stratégia arra is irányult, hogy a félév fejleményei iránt érdeklődők számára egyértelművé tegye a magyar elnökség legfontosabb törekvéseit. Ennek érdekében a kommunikációs eszközöket úgy alakítottuk ki, hogy a szakmai közönséget és a szélesebb társadalmat egyaránt hatékonyan tudjuk megszólítani.

A magyar elnökség sikeres kommunikációja két párhuzamosan működő operatív csapat összehangolt munkájának eredménye volt. A budapesti csapat fő feladata a Magyarországon megrendezett események megszervezése és lebonyolítása, valamint a kormányzati, illetve sajtókapcsolatok kezelése volt, Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képvisellete Brüsszelben pedig a kommunikációs szereplőkkel való kapcsolattartásért, valamint a brüsszeli események szervezéséért és lebonyolításáért felelt. A heti szintű online egyeztetések segítették a kommunikációs lépések összehangolását.

A kommunikációs stáb végezte többek között a magyar elnökség hivatalos weboldalának szerkesztését és üzemeltetését, a közösségimédia-felületek (X, Facebook, Instagram) kezelését – beleértve a tartalomgyártást is –, az egyes eseményeken készült fotók (Flickr) és videók dokumentációját, a grafikai tervezést, a Novento regisztrációs rendszeren keresztül a sajtóakkreditációt, a sajtónyilvános eseményeken való médiajelenlét biztosítását, valamint a fogadó ország műsorszolgáltatója – úgynevezett *host broadcaster* – jelenlétének koordinálását.

A hivatalos közösségimédia-felületek hatékonynak bizonyultak: az X-fiókon 2024. június 18-tól december 31-ig összesen 496 bejegyzés jelent meg; az elnökségi Flickr-fiókra 21 152 képet tölthettek fel, amelyek összesen 3 346 181 megtekintést generáltak; a Meta felületein (Facebook, Instagram) közzétett 227 poszt a félév alatt összesen 144 400 megtekintést és 36 400 felkeresést generált. Az elnökségi weboldalra 253 cikk került fel, így az érdeklődők folyamatosan részletes tájékoztatást kaphattak az elnökség legfontosabb eredményeiről és eseményeiről magyar és angol nyelven egyaránt.

A magyar uniós elnökség budapesti sajtóközpontja a Várkert Bazár melletti Déli Palotában kapott helyet, amely világszínvonalú környezetet biztosított a sajtó számára. A sajtóközpont modern technikai felszereltsége lehetővé tette a zavartalan munkavégzést. A kényelmes munkaterületek és a folyamatos technikai támogatás biztosították, hogy a sajtó munkatársai minden szükséges eszközhöz hozzáférjenek. Egyéb helyszínek esetén mindig az esemény idejére, helyben alakítottak ki sajtóközpontot, az esemény követelményeit és a helyszín adottságait figyelembe véve.

A médiajelenlétéhez szükséges sajtóakkreditációt valamennyi sajtónyilvános elnökségi rendezvény esetében a Novento internetes felületén bonyolították le. Ez az elnökség teljes ideje alatt nyilvánosan elérhető volt, a sajtó képviselői – egy rövid regisztrációs folyamat után – minden addig megnyitott sajtónyilvános rendezvényre szabadon regisztrálhattak. A sajtónyilvános események regisztrációja harminc nappal az esemény előtt nyílt meg, és három munkanappal a rendezvény első napja előtt zárult.

Az elnökség során összesen 28 magas szintű sajtónyilvános rendezvényt tartottunk. A Novento rendszer adatai szerint a sajtónyilvános eseményekre összesen 1022 sajtóregisztráció történt, és ebből 462 sajtós munkatárs jelent meg a rendezvénysorozaton, ami 45,21%-os részvételi arányt eredményezett. A média képviselői a legnagyobb létszámban az Európai Politikai Közösség csúcstalálkozóján (492 fő), valamint az Európai Tanács budapesti informális ülésén (390 fő) vettek részt.

ÖSSZEGRZÉS

A féléves elnökségi időszak lezárulta után büszkén jelenthetjük ki, hogy minden résztvevő – legyen az közigazgatási dolgozó, rendezvényszervező, delegációs összekötő vagy a biztosításért felelős személy – kiválóan teljesítette a magyar uniós elnökséggel összefüggő feladatokat. A 2010 óta tartó kormányzásunk, valamint az első, 2011-es elnökségünk tapasztalatait minden területen jól hasznosítottuk, így szakpolitikailag történelmi – gondoljunk Románia és Bulgária schengeni övezethez

történő csatlakozására, illetve az új európai versenyképességi paktum elfogadására –, szervezési szempontból pedig világszínvonalú elnökséget zárhattunk.

Biztos vagyok benne, hogy aki bármilyen területen részt vett a második magyar uniós elnökség előkészítésében és lebonyolításában, az az örök életre szóló élmény mellett olyan mértékű tudást és tapasztalatot is szerzett, amit a jövőben hasznosítani tud majd a pályafutása során. Ha a szervezet bármelyik részére gondolok is, olyan kollégákkal dolgozhattam együtt, akik a minőséget tekintve nem kötöttek kompromisszumot, mindig, mindenhol professzionális színvonalon végezték feladataikat. Köszönet és dicséret illeti őket ezért a teljesítményért!

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

2023. évi LIV. törvény a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvény módosításáról.
- 1553/2022. (XI. 21.) Korm. határozat az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnöksége operatív feladatainak előkészítéséért és lebonyolításáért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól.
- 433/2023. (X. 6.) Korm. határozat az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségével összefüggő események kiemelt fontosságú rendezvénné nyilvánításáról és egyéb szükséges intézkedésekről.
- 2/2023. (III. 10.) IM utasítás az Igazságügyi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2022. (VI. 11.) IM utasítás módosításáról.
- 2/2023. (VIII. 9.) EUM utasítás az Európai Unió Ügyek Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról.
- 6/2024. (III. 14.) BM utasítás az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségével összefüggő rendezvénybiztosítási és személyvédelmi feladatok rendőrség általi ellátásának rendjéről.